

**Notulen van het verhandelde in de vergadering
van Provinciale Staten van Utrecht
gehouden op 27 mei 2019**

Bladwijzer

op de notulen van Provinciale Staten van Utrecht

Vergadering 27 mei 2019

BESTUUR, EUROPA EN MIDDELEN

Voorstel van Gedeputeerde Staten van 14 mei 2019, dienst/sector KCK, nummer PS2019BEM08, inzake bijdrage viering van 75 jaar bevrijding.

Daartoe besloten

PS2019BEM08

Voorstel van Gedeputeerde Staten van 14 mei 2019, dienst/sector BDV, nummer PS2019BEM09, inzake verzoek gemeenteraad beschikbaarstelling Integisrapport.

Daartoe besloten

PS2019BEM09

Amendement A5, ingediend door de fractie van de SP, inzake gelijkwaardige informatievoorziening ook in de praktijk.

Het amendement is verworpen.

Daartoe besloten

FINANCIËLE AUDITCOMMISSIE

Voorstel van Gedeputeerde Staten van 22 mei 2019, dienst/sector SGU, nummer PS2019AC01, inzake zienswijze concept 1e begrotingswijziging 2019 Randstedelijke Rekenkamer.

Daartoe besloten

PS2019AC01

Voorstel van Gedeputeerde Staten van 22 mei 2019, dienst/sector SGU, nummer PS2019AC02, inzake zienswijze begroting 2020 Randstedelijke Rekenkamer.

Daartoe besloten

PS2019AC02

STATEN (provinciale)

Vaststelling agenda.

Beëdiging van commissielid de heer M. Talhaoui (PvdA) te Utrecht, commissielid mevrouw M. Jager (PvdD) te Utrecht en Statenlid mevrouw H.J. Rikkoert (ChristenUnie) te Utrecht.

Ingekomen stukken.

Lijst met moties Provinciale Staten.

Vaststellen van de notulen van de statenvergaderingen van 22 maart, 26 maart, 28 maart en 11 april 2019.

Voorstel van Gedeputeerde Staten van 17 mei 2019, dienst/sector SGU, nummer PS2019PS13, inzake benoeming plaatsvervangend voorzitter Provinciale Staten Utrecht.

Daartoe besloten

PS2019PS13

Voorstel van Gedeputeerde Staten van 17 mei 2019, dienst/sector SGU, nummer PS2019PS14, inzake bemensing gremia Provinciale Staten Utrecht.

Daartoe besloten

PS2019PS14

Voorstel van Gedeputeerde Staten van 8 mei 2019, dienst/sector SGU, nummer PS2019PS12, inzake bekrachtigen geheimhouding op oplegnotitie en advies VBK Vervolg verkoop kavels Dolderseweg.

Daartoe besloten

PS2019PS12

Stemming Eerste Kamerverkiezingen.

Motie M19 vreemd aan de orde van de dag, ingediend door de fracties van de VVD en 50Plus, inzake energielandschap Rijn-
enburg en Reijerscop.

De motie is verworpen.

Daartoe besloten

Motie M20, ingediend door de fracties van de PvdA, ChristenUnie, D66, GroenLinks en CDA) inzake zienswijze energie-
landschap Rijnenburg.

De motie is aanvaard.

Daartoe besloten

Motie M21, ingediend door de fractie van de PvdD, inzake groen Rijnenburg.

De motie is verworpen.

Daartoe besloten

Stemverklaringen.

Stemming.

Presentielijst vergadering 27 mei 2019

Voorzitter:	mr. J.H. Oosters, commissaris van de Koning
Griffier:	mevr. mr. C.A. Peters
GroenLinks	J.J. Bart, Utrecht mevr. A.C. Boelhouwer, Wijk bij Duurstede mevr. M. van Elteren, Woudenberg ir. H.P. van Essen, Utrecht mevr. mr. N.M. Groen MA, Doorn mevr. M. de Jong, Utrecht dr. A.R.S. Karataş, Utrecht mevr. T.M.S. Vrieling, Amersfoort
VVD	mr. B.M.H. de Brey MBA, Doorn mevr. J.C.A.M. van Gilse Bsc, Utrecht V.C. Janssen, Amersfoort drs. A.H.L. Kocken, Utrecht mevr. O. de Man, Zeist A.G. van Schie, Utrecht mr. S.M. Sijbrandij, IJsselstein mevr. mr. S.F. van Ulzen, Zeist
FvD	P.D.E.M. Bauduin Msc, Bunnik S.A. Berlijn, Utrecht (vanaf 14.50 uur) drs. T. Dinklo, Driebergen mevr. N.J.F. Pouw-Verweij Msc, Maarssen W.J.A. Weijers, Zeist J.C. van Wijk, Zeist
D66	mevr. H. Chidi, Amersfoort M.J. de Droog Msc RA, Utrecht drs. E.A. Kamp, Doorn mevr. L.E. Veen, Utrecht mevr. ir. M. de Widt MPM, Utrecht
CDA	ing. D.G. Boswijk, Wilnis mevr. T. Koelewijn-Koelewijn RDM, Bunschoten mevr. drs. M.W.J. Maasdam-Hoevers, Zeist C. Westerlaken, Lopik
PvdA	mevr. W.A. de Boer-Leijnsma, Eemnes mevr. drs. J.P. d'Hondt, Utrecht ir. R.G.H. van Muilekom, Amersfoort H.O. Suna, Soest
ChristenUnie	mevr. N. de Haan-Mourik, Amersfoort drs. J.H. van Oort, Utrecht mevr. H.J. Rikkoert Msc, Utrecht A.J. Schaddelee, Houten
PvdD	mevr. H.J. Keller, Driebergen-Rijsenburg W. van der Steeg, De Meern
PVV	mevr. E.J. Broere-Kaal, Soest R.G.J. Dercksen, Bosch en Duin
SP	M.E.J. Eggermont, Utrecht mevr. A.M. Poppe, IJsselstein
DENK	mevr. H. Bittich, Utrecht
50Plus	mevr. W.M.M. Hoek, Vreeland
SGP	ing. B.C. van den Dikkenberg, Elst
Afwezig:	drs. A. Mourik-Geluk, Utrecht (CDA)

Leden van Gedeputeerde Staten:

drs. ing. P. van den Berg, Amersfoort
mevr. A.M.A. Pennarts-Pouw, Montfoort
drs. D.D. Straat, Zaanstad

De VOORZITTER: Van harte welkom. Voordat ik de statenvergadering open heb ik een vraag aan u met het oog op het gedeelte dat om 15.00 uur vanmiddag een aanvang zal nemen, namelijk de verkiezing van de Eerste Kamerleden. Zijn er leden onder u die middels een machtiging wensen te stemmen? Die machtiging moet op dit moment aan mij overhandigd worden, want anders geldt het niet.

De heer BOSWIJK (CDA): Mijnheer de voorzitter! Ik kom de machtiging brengen.

De VOORZITTER: Dank u wel. Daaruit leiden wij af dat de heer Boswijk zal stemmen namens de heer Mourik-Geluk die niet aanwezig is. Als er geen andere machtigingen zijn, dan is die formaliteit afgehandeld.

Opening.

De VOORZITTER: Ik open de vergadering van de Provinciale Staten van Utrecht. Ik heet u allen van harte welkom bij deze statenvergadering van 27 mei 2019. Ik heb een aantal mededelingen vooraf. Ons heeft het droevige bericht bereikt van het overlijden van de statenleden de heer Bartheld Hofman, VVD-statenlid in de periode 1980-1987 en de heer Jan Lanser, Statenlid van de ARP en later het CDA in de periode van 1978-1987. Wij leven mee met de nabestaanden.

Om 15.00 uur zal de statenvergadering onderbroken worden voor het stemmen over de Eerste Kamerleden. Dat is een aparte procedure die ik op dat moment zal toelichten.

Wij gaan beginnen aan de agenda die u voor deze statenvergadering is toegezonden. Wij kijken hoe ver wij komen. Ik zorg ervoor dat er om 14.45 uur een schorsing is, zodat iedereen zich gereed kan maken voor de stemming. De informatie die ik daarbij op voorhand geef, is dat u zich ervan bewust moet zijn dat u de statenzaal vanaf 15.00 uur niet kunt verlaten totdat de stemming en alles wat daarbij aan formaliteiten vervuld moeten worden geheel is afgerond. U moet op een uur rekenen. Wij gaan later een tweetal commissieleden en een lid van de uw Staten beëdigen. Ik stel voor dat het felicitatiemoment tussen 14.45 uur en 15.00 uur kan plaatsvinden.

Na afloop van de totale statenvergadering is er gelegenheid voor een drankje in Bobs bar.

Vandaag is de eerste statenvergadering van de nieuwe statenperiode. Dat betekent dat diegene van u die nieuw Statenlid zijn en voor het eerst het woord willen voeren en maidenspeech houden. De goede gewoonte in dit huis is dat de maidenspeech niet onderbroken kan worden door interrupties. Ik vraag uw aandacht daarvoor. Wij hebben een flink aantal nieuwe statenleden en daarmee een flink aantal maidenspeeches voor de boeg waar ik naar uitkijk. Later zal de heer Berlijn ter vergadering arriveren.

Vaststellen agenda.

De VOORZITTER: Kunt u instemmen met de agenda, met in acht name van hetgeen dat ik over de volgorde heb gezegd? Dat is het geval.

Beëdiging van commissielid de heer M. Talhaoui (PvdA) te Utrecht, commissielid mevrouw M. Jager (PvdD) te Utrecht en Statenlid mevrouw H.J. Rikkoert (ChristenUnie) te Utrecht.

De VOORZITTER: Ik ga over tot de beëdiging van het commissielid de heer Talhaoui van de PvdA, het commissielid mevrouw Jager van de PvdD en de beëdiging van het Statenlid mevrouw Rikkoert voor de ChristenUnie. Ik zal de eed en de belofte die daarbij horen voorlezen. Ik vraag de betrokken commissie- en statenleden alvast met de griffier mee te gaan en hiervoor plaats te nemen. Dan zal ik de eed en de belofte voorlezen en daarna kom ik naar u toe.

Ik verzoek u allen, voor zover u daartoe in staat bent, te gaan staan voor dit plechtige moment. Ik zal eerst de tekst van de eed voorlezen voor de beëdiging tot lid van de statencommissie.

"Ik zweer dat ik om tot lid van een commissie benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk onder welke naam of voorwendsel ook enige gift of gunst heb gegeven of beloofd.

Ik zweer dat ik om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen.

Ik zweer dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als adviseur van het provinciaal bestuur naar eer en geweten zal vervullen."

Hierop antwoordt het commissielid met de woorden: "Zo waarlijk helpe mij God Almachtig." Voor het andere commissielid geldt de belofte. Ik zal de tekst van de belofte voorlezen.

"Ik verklaar dat ik om tot lid van een commissie benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk onder welke naam of voorwendsel ook enige gift of gunst heb gegeven of beloofd.

Ik verklaar en beloof dat ik om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen.

Ik beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als adviseur van het provinciaal bestuur naar eer en geweten zal vervullen."

Dat commissielid antwoordt daarop met de woorden: "Dat verklaar en beloof ik". Tot slot lees ik de eed voor die verbonden is met de toelating tot de Provinciale Staten.

"Ik zweer dat ik om tot lid van Provinciale Staten benoemd te worden, rechtstreeks noch middellijk onder welke naam of voorwendsel ook enige gift of gunst heb gegeven of beloofd.

Ik zweer dat ik om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen.

Ik zweer dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als lid van Provinciale Staten naar eer en geweten zal vervullen."

Daarop wordt geantwoord met de woorden: "Zo waarlijk helpe mij God Almachtig." Ik loop naar de aspirant Staten- en commissieleden toe.

Mevrouw JAGER (PvdD): Dat verklaar en beloof ik.

De heer TALHAOUI (PvdA): Zo waarlijk helpe mij God Almachtig.

Mevrouw RIKKOERT (ChristenUnie): Zo waarlijk helpe mij God Almachtig.

De VOORZITTER: U krijgt later uitvoerig de gelegenheid voor het feliciteren en het maken van foto's. Wij gaan tot 14.45 uur voort met onze agenda.

Ingekomen stukken.

De VOORZITTER: Er zijn geen ingekomen stukken.

Vragenhalfuurtje.

De VOORZITTER: Er zijn geen vragen binnengekomen voor het vragenhalfuurtje.

[Lijst met moties Provinciale Staten.](#)

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig de voorgestelde aangepaste wijzen van afdoening.

Vaststellen van de notulen van de statenvergaderingen van 22 maart, 26 maart, 28 maart en 11 april 2019.

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming stellen Provinciale Staten de notulen van de vergaderingen van 22 maart, 26 maart, 28 maart en 11 april 2019 ongewijzigd vast.

Statenvoorstel benoeming plaatsvervangend voorzitter Provinciale Staten Utrecht.

De VOORZITTER: Er hebben zich twee kandidaten gemeld voor deze functie. Daarom stel ik u voor om een schriftelijke stemming te houden. Voor deze stemming vraag ik de heer Suna, de heer Sijbrandij, mevrouw Vrieling en mevrouw Bittich het stembureau te vormen.

De heer BOSWIJK (CDA): Mijnheer de voorzitter! Een deel van onze fractie zit aan de andere kant van de Statenzaal. Daarbij heb ik het over mevrouw Maasdam. Hoe doen wij dat met stemmen?

De VOORZITTER: Mevrouw Maasdam is Statenlid van mag mee stemmen. Ik stel voor dat degene die zich kandidaat hebben gesteld voor deze functie, mevrouw Keller en de heer Dercksen, achtereenvolgens kort hun motivering aangeven.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! Ik heb een punt van orde. Ik mis een lid van FvD. Het is belangrijk om te bepalen wanneer wij gaan stemmen.

De heer WEIJERS (FvD): Mijnheer de voorzitter! Om 14.30 uur is het ontbrekende lid van FvD aanwezig.

De VOORZITTER: De heer Dercksen maakt een punt van orde en heeft hierover informatie gekregen. Leidt hem dit tot een nadere vraag? Ik wil gaan stemmen met de huidige aanwezige leden, zoals gebruikelijk.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! Ik kan daar verder niks tegen inbrengen.

De VOORZITTER: Ik vraag mevrouw Keller om het woord te voeren.

Mevrouw KELLER (PvdD): Mijnheer de voorzitter! Mij is gevraagd om mijn motivatie toe te lichten waarom ik graag plaatsvervangend voorzitter van de Staten zou willen worden. Vier jaar lang heb ik de commissie BEM voorgezeten. Dat vond ik geweldig om te doen. Het was niet makkelijk. De eerste keer dat ik deze vergadering voorzat, dacht ik: "Oei, hier zitten alle fractievoorzitters." Het was een stevig clubje. Het voorzitten zelf heb ik enorm leuk gevonden en ik heb het idee dat ik een bijdrage heb kunnen leveren aan BEM.

Kees de Kruijf was de vorige plaatsvervangend voorzitter. Hij was altijd een groot voorbeeld voor mij. Hij straalde veel rust uit, was verbindend en stelde grenzen. Hij wist partijen vaak tot elkaar te brengen, bijvoorbeeld in een bepaalde vertrouwenscommissie. Ik heb altijd met bewondering naar hem geluisterd en gekeken. Ik zou het graag op die manier willen gaan doen.

Tot slot zijn er niet veel vrouwen in een sleutelpositie in deze Staten als wij kijken naar de nieuwe coalitie. Dit kan enigszins hersteld worden met een vrouwelijk plaatsvervangend voorzitter.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! Menigeen zal zich wellicht verbazen dat ik hier sta. Dat heb ik zelf ook. Dit idee is niet ontsproten uit het brein van mijn fractie, maar uit het brein van anderen uit de Staten. Dan moet je van goeden huize komen als je daar niet goed over wilt nadenken. Dat heb ik gedaan. Het voorzitten van deze Staten als de commissaris niet aanwezig is, is een eervolle functie. De commissaris zal er voornamelijk wel zijn, want anders leidt dat tot vragen van een bepaalde fractie.

De heer Van Muilekom heeft mij gevraagd of ik ervaring heb met voorzitten. In de Eerste Kamer ben ik voorzitter van de commissie voor Immigratie & Asiel. Dat zijn veel korte en technische vergaderingen, maar ook vergaderingen met ambtenaren uit Brussel en van het ministerie, met bewindslieden en

mensen uit het veld. Het doel van de voorzitter van die commissie is om ervoor te zorgen dat de vragen die de commissieleden hebben daadwerkelijk worden beantwoord en daarnaast het op tijd eindigen van die vergadering. Dat is hier nog weleens een probleem, hoewel ik geen garantie ga verstrekken.

Een andere belangrijke rol van deze functie is het presidium waarin je zit. Het is van belang dat Statenleden volledig en tijdig geïnformeerd worden. Er zijn hier 49 mensen die veel tijd steken in hun werk om het bestuur te controleren om de provincie beter te maken. Het is van groot belang dat dit gerespecteerd wordt door het college dat de Staten tijdig en volledig informeert.

Daarnaast heb ik een oneindige achterstand op de tegenkandidate. Ik ben namelijk een man, ik ben blank, van een bepaalde leeftijd en mij geaardheid zit niet mee. De provincie eindigt echter niet met bestaan als Hiltje de plaatsvervangend voorzitter wordt. Kies degene die het beste bij de functie past of het beste bij uzelf.

De VOORZITTER: Ik neem aan dat er verder geen vragen aan beide kandidaten zijn. Het waren duidelijke verhalen met een duidelijke motivering daarbij. Ik vraag de bode om de stembriefjes uit te delen. Deze zullen daarna opgehaald worden en geteld worden door de commissie van de stemopneming. Ik verzoek deze commissie om achter de tafel van GS plaats te nemen. Dat betekent dat ik de GS-leden verzoek om daarvoor plaats te maken.

Mevrouw GROEN (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Is er een protocol over hoe ik het stembriefje moet invullen?

De VOORZITTER: U krijgt een blanco formulier en u wordt gevraagd om de kandidaat van uw voorkeur op te schrijven. Dat is mevrouw Keller of de heer Dercksen.

Invullen en ophalen van de stembriefjes en tellen van de stemmen.

De VOORZITTER: De commissie van de stemopneming is gereed met het tellen van de stemmen. Ik geef het woord aan mevrouw Bittich.

Mevrouw BITTICH (DENK): Mijnheer de voorzitter! De commissie van de stemopneming heeft de stemmen geteld en gecontroleerd. Met 25 stemmen heeft mevrouw Hiltje Keller de meerderheid gehaald. (Applaus)

De VOORZITTER: Er zijn 25 stemmen uitgebracht voor mevrouw Keller en 22 stemmen voor de heer Dercksen. Ik feliciteer mevrouw Keller met haar benoeming tot plaatsvervangend voorzitter van de Staten. Overigens is door de fractievoorzitters op voorhand afgesproken dat de tweede plaatsvervangend voorzitter dan de heer Dercksen zal zijn. Het is een veilige gedachte dat wij twee reservevoorzitters hebben. Ik dank de commissie van de stemopneming voor het verrichte werk, die ik bij deze distantieer van de werkzaamheden. (Applaus)

[Statenvoorstel bemensing Gremia Provinciale Staten Utrecht.](#)

De VOORZITTER: Dit is een hamerstuk. Kunt u daarmee instemmen? Dat is het geval.

[Statenvoorstel bekrachtigen geheimhouding op oplegnotitie en advies VBK Vervolg verkoop kavels Dolderseweg.](#)

De VOORZITTER: Dit is een hamerstuk. Kunt u daarmee instemmen? Dat is het geval.

[Statenvoorstel bijdrage viering van 75 jaar bevrijding.](#)

De VOORZITTER: Dit is een hamerstuk. Kunt u daarmee instemmen? Dat is het geval.

Statenvoorstel zienswijze concept 1e begrotingswijziging 2019 Randstedelijke Rekenkamer.

De heer DINKLO (FvD): Mijnheer de voorzitter! Ik heb een punt van orde. De nummering van de agendapunten is anders op onze agenda.

De VOORZITTER: U heeft gelijk. Ik stel vast dat is besloten over agendapunt 11. U kunt instemmen met agendapunt 12, 13, 14 en 15.

Statenvoorstel zienswijze begroting 2020 Randstedelijke Rekenkamer.

De VOORZITTER: Dit is een hamerstuk. Kunt u daarmee instemmen? Dat is het geval.

Agendapunt 17 agendeer ik als eerste agendapunt na de Eerste Kamerverkiezing. Ik stel voor dat wij de vergadering schorsen tot 15.00 uur. U krijgt de gelegenheid om de zojuist benoemde commissieleden en het Statenlid te feliciteren. Ik schors de vergadering tot 14.55 uur. Dan wordt u gevraagd om naar de statenzaal terug te komen.

Schorsing van 14.33 uur tot 14.55 uur.

De VOORZITTER: Ik vraag u uw zetel in te nemen en deze tot na de stemming niet te verlaten. Er zijn 48 aanwezige Statenleden. Voordat ik de vergadering precies om 15.00 uur heropen, meld ik u dat het team Flits, onder andere bestaande uit Marc de Droog, die de pubquiz heeft gewonnen tijdens onze introductie zich verplicht heeft tot het einde van deze statenperiode te trakteren op drop. Ik laat deze droppot graag rondgaan, want zij doen wat zij beloofd hebben. Mijn complimenten aan team Flits.

De heer DE DROOG (D66): Mijnheer de voorzitter! De andere leden van team Flits zijn Marjolein, Wilma en Bert.

De VOORZITTER: Een geweldig team. Wij wachten plechtig op het moment dat het 15.00 uur is.

Stemming Eerste Kamerverkiezingen.

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering. Aan de orde is de stemming voor de Eerste Kamerverkiezingen. Hiermee gaat de verkiezing van de leden van de Eerste Kamer der Staten Generaal van start. Tijdens de stemming blijft ieder op zijn of haar plaats in de statenzaal zitten, totdat het proces verbaal van de zitting is getekend.

Ik benoem uit de statenvergadering een stembureau. Dit bestaat uit de heer Van den Dikkenberg, mevrouw Hoek, de heer Weijers en ikzelf als voorzitter.

De bode toont op mijn verzoek aan de leden een lege stemkist. U ziet een stemhokje staan. Dat stemhokje is niet te bezien via onze camera's; daarvoor is een camera afgeplakt. In het stemhokje liggen rode potloden klaar waarmee u uw stem kunt uitdrukken, uitsluitend met de daar aanwezige rode potloden. Ik verzoek u vriendelijk doch dringend de potloden na gebruik in het stemhokje te laten liggen. Eerst laat ik de zojuist door mij aangewezen leden van het stembureau in alfabetische volgorde hun stem uitbrengen. Daarna nemen de leden van het stembureau plaats achter de GS tafel om samen met mij het stembureau te vormen. Alle andere leden zullen een voor een in alfabetische volgorde door de griffier worden opgeroepen om hun stem uit te brengen. De betrokkene mag een stembiljet bij mij ophalen.

Mevrouw PETERS (griffier): De heer Van den Dikkenberg, mevrouw Hoek, de heer Weijers.

De VOORZITTER: Wij gaan de twee turflijsten voor het tellen van de stemmen en de twee procesverbaal formulieren aan het stembureau overhandigen.

Wij gaan voort door de Statenleden op alfabetische volgorde op te roepen. De griffier vervolgt het oproepen der leden om te stemmen.

Mevrouw PETERS (griffier): De heer Bart, de heer Bauduin, de heer Berlijn, mevrouw Bittich, mevrouw Boelhouwer, mevrouw De Boer, de heer Boswijk – de heer Boswijk is gemachtigd door de heer Mourik en krijgt twee formulieren –, de heer De Brey, mevrouw Broere, mevrouw Chidi, de heer Dercksen, mevrouw d'Hondt, de heer Dinklo, de heer De Droog, de heer Eggermont, mevrouw Van Elteren, de heer Van Essen, mevrouw Van Gilse, mevrouw Groen, mevrouw De Haan, de heer Janssen, mevrouw De Jong, de heer Kamp, de heer Karatas, mevrouw Keller, de heer Kocken, mevrouw Koelewijn, mevrouw Maasdam, mevrouw De Man, de heer Van Muilekom, de heer Van Oort, mevrouw Poppe, mevrouw Pouw, mevrouw Rikkoert, de heer Schaddelee, de heer Van Schie, de heer Sijbrandij, de heer Van der Steeg, de heer Suna, mevrouw Van Ulzen, mevrouw Veen, mevrouw Vrielink, de heer Westerlaken, mevrouw De Widt en de heer Van Wijk.

De VOORZITTER: Dank u wel voor het uitbrengen van uw stem. Ik vraag de bode om de stemkist te legen. Het stembureau zal vervolgens alle stembiljetten die zich in de stemkist bevinden tellen en beoordelen of deze in overeenstemming zijn met het aantal aanwezige leden die hier hun stem hebben uitgebracht.

Het stembureau heeft de stembiljetten uit de stemkist geteld en komt tot een totaalstelling van 49 stembiljetten. Dat komt overeen met het aantal leden, waaronder een machtiging. Ik verzoek het stembureau om de stembiljetten aan mij te geven. Ik zal deze een voor een openvouwen en voorlezen op welke partij en op welk persoon een stem is uitgebracht. Dat biljet geef ik ter controle aan de heer Van den Dikkenberg. Hij stelt vervolgens vast of ik de juiste partij en de juiste naam heb voorgelezen. Mevrouw Hoek en de heer Weijers turven de stemmen per partij en per persoon.

Lijst 6 PvdA, mevrouw Vos

Lijst 5 SP, de heer Kox

Lijst 2 CDA, de heer Knapen

Lijst 6 PvdA, mevrouw Nooren

Lijst 7 GroenLinks, de heer Rosenmöller

Lijst 13 Forum voor Democratie, de heer Cliteur

Lijst 13 Forum voor Democratie, de heer Hermans

Lijst 7 GroenLinks, de heer Rosenmöller

Lijst 10 SGP, de heer Schalk

Lijst 11 50Plus, mevrouw Baay

Lijst 1 VVD, mevrouw Jorritsma

Lijst 1 VVD, mevrouw Jorritsma

Lijst 6 PvdA, mevrouw Sent

Lijst 13 Forum voor Democratie, de heer Cliteur

Lijst 2 CDA, de heer Knapen

Lijst 8 ChristenUnie, mevrouw Bikker

Lijst 3 D66, mevrouw Bredenoord

Lijst 13 Forum voor Democratie, de heer Cliteur

Lijst 7 GroenLinks, de heer Rosenmöller

Lijst 14 DENK, de heer Öztürk

Lijst 7 GroenLinks, mevrouw Veldhoen

Lijst 7 GroenLinks, de heer Rosenmöller

Lijst 7 GroenLinks, de heer Rosenmöller

Lijst 3 D66, mevrouw Bredenoord

Lijst 1 VVD, mevrouw Jorritsma

Lijst 2 CDA, de heer Knapen

Lijst 8 ChristenUnie, mevrouw Bikker

Lijst 13 Forum voor Democratie, de heer De Vries

Lijst 3 D66, mevrouw Bredenoord

Lijst 9 PvdD, de heer Koffeman

Lijst 13 Forum voor Democratie, de heer De Vries

Lijst 1 VVD, mevrouw Jorritsma

Lijst 6 PvdA, mevrouw Vos
Lijst 8 ChristenUnie, mevrouw Bikker
Lijst 5 SP, de heer Cox
Lijst 8 ChristenUnie, mevrouw Bikker
Lijst 13 Forum voor Democratie, de heer Cliteur
Lijst 7 GroenLinks, mevrouw Kluit
Lijst 1 VVD, mevrouw Jorritsma
Lijst 3 D66, mevrouw Bredenoord
Lijst 3 D66, mevrouw Bredenoord
Lijst 13 Forum voor Democratie, de heer Cliteur
Lijst 9 PvdD, de heer Koffeman
Lijst 2 CDA, de heer Knapen
Lijst 1 VVD, mevrouw Jorritsma
Lijst 7 GroenLinks, mevrouw Karimi
Lijst 8 ChristenUnie, mevrouw Bikker
Lijst 1 VVD, mevrouw Jorritsma
Lijst 1 VVD, mevrouw Jorritsma

Er zijn geen blanco of ongeldige stembiljetten ingediend. Ik schors de vergadering kort. De leden blijven in deze zaal. Ik verzoek de leden van het stembureau de telling van de stemmen te controleren. Gedurende de zitting blijven de leden van PS in de statenzaal en indien mogelijk op hun plaats tot de officiële handelingen zijn afgerond.

Schorsing van 15.44 uur tot 15.57 uur.

De VOORZITTER Ik heropen de vergadering. Het stembureau heeft de stemmen geteld en gecontroleerd. Ik zal het proces-verbaal voorlezen. Tegelijkertijd worden door de griffie de stembiljetten volgens de daartoe aangeschreven instructie ingepakt in een envelop. Daarbij wordt dit proces verbaal gevoegd. Dan wordt het met een zegel dichtgelakt. Het lijkt alsof de bode vroegtijdig aan de kerstversiering is begonnen, maar niks is minder waar. Het kaarsje is bedoeld om de zegellak te doen smelten, zodat het zegel gedrukt kan worden. Ik lees het proces verbaal voor.

<https://www.kiesraad.nl/adviezen-en-publicaties/proces-verbalen/2019/pvs-eerste-kamerverkiezing/pvs-stemmingen-provincies-voor-eerste-kamerverkiezing/proces-verbaal-utrecht-eerste-kamerverkiezing-2019>

"1. Verkiezing

Het gaat over de verkiezing van de leden van de Eerste Kamer der Staten Generaal op:

Datum 27 mei 2019

Provincie Utrecht.

2. Zitting

Datum 27 mei 2019

Tijd 15.00 uur (Europees-Nederlandse tijd)

3. Stembureau

Het stembureau bestaat uit de volgende leden van de statenvergadering:

Voorzitter J.H. Oosters

Lid 1 W.J.A. Weijers

Lid 2 W.M.M. Hoek

Lid 3 L.C. Van den Dikkenberg

4. Toegelaten keizers en uitgebrachte stemmen

a. Het aantal toegelaten kiezers

Het aantal aanwezige leden dat aan de setmning heeft deelgenomen 48

Het aantal leden dat als gemachtigde voor een ander lid stemt	1	+
Het aantal toegelaten kiezers	49	
Het aantal uitgebracht stemmen	49	
Zijn er meer stemmen uitgebracht dan het aantal toegelaten kiezers?		
Nee		

5. Blanco en ongeldige stemmen		
Het aantal blanco stemmen	0	
Het aantal ongeldige stemmen	0	
Het aantal geldige stemmen of kandidaten	49	

6. Aantal stemmen per lijst en kandidaat

Lijst 1 VVD

1. Mevrouw Jorritsma	8
Totaal VVD	8

Lijst 2 CDA

1. de heer Knapen	4
Totaal CDA	4

Lijst 3 D66

1. Mevrouw Bredenoord	5
Totaal D66	5

Lijst 4 PVV

Totaal PVV	0
------------	---

Lijst 5 SP

1. de heer Kox	2
Totaal SP	2

Lijst 6 PvdA

1. Mevrouw Vos	2
2. Mevrouw Sent	1
4. Mevrouw Nooren	1
Totaal PvdA	4

Lijst 7 GroenLinks

1. De heer Rosenmöller	5
2. Mevrouw Karimi	1
6. Mevrouw Kluit	1
8. Mevrouw Veldhoen	1
Totaal GroenLinks	8

Lijst 8 ChristenUnie

1. Mevrouw Bikker	5
Totaal ChristenUnie	5

Lijst 9 PvdD

1. De heer Koffeman	2
Totaal PvdD	2

Lijst 10 SGP

1. De heer Schalk	1
Totaal SGP	1

Lijst 11 50Plus
2. Mevrouw Baay 1
Totaal 50Plus 1

Lijst 12 Onafhankelijke Senaatsfractie
Totaal Onafhankelijke Senaatsfractie 0

Lijst 13 Forum voor Democratie
2. De heer Cliteur 5
5. De heer De Vries 2
18. De heer Hermans 1
Totaal Forum voor Democratie 8

Lijst 14 DENK
1. De heer Öztürk 1
Totaal DENK 1

Alle stembureauleden die aanwezig zijn na afloop van de telling van de stemmen, noteren hieronder hun naam."

Ik stel voor om het proces verbaal toe te voegen aan de bescheiden die naar Den Haag gaan. Zijn daarmee alle formaliteiten afgerond? De stemmen worden conform ingepakt en zullen door de bode naar de Kiesraad in Den Haag worden gebracht.

Ik dank u voor de stemming die u hebt weten te verrichten. Ik schors de vergadering tot 16.15 uur. Dan hervatten wij onze statenvergadering.

Schorsing van 16.03 uur tot 16.15 uur.

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering.

[Statenvoorstel inzake verzoek gemeenteraad beschikbaarstelling Integrisrapport.](#)

De VOORZITTER: Wij voeren een klein debat over dit statenvoorstel. Achtereenvolgens zal ik de sprekers het woord geven.

De heer EGGERMONT (SP): Mijnheer de voorzitter! Ik heb een punt van orde. De SP heeft een amendement voorbereid. Het lijkt ons nuttig voor de discussie dat dit amendement aan het begin van de discussie ingebracht kan worden, zodat de andere partijen daar rekening mee kunnen houden.

De VOORZITTER: Heeft de vergadering er bezwaar tegen dat ik eerst de heer Eggermont het woord geef? Dat is niet het geval. Ik geef het woord aan de heer Eggermont.

De heer EGGERMONT (SP): Mijnheer de voorzitter! Tradities zijn mooi, maar ik zou graag geïnterrompeerd worden als mensen dat willen, want een goed debat is beter. Wij hebben nog eens goed naar het uitgebrachte commissieadvies gekeken en het is ons opgevallen dat het belangrijkste argument tegen het verzoek van de gemeenteraad van Utrecht is dat er vertrouwelijkheid aan de geïnterviewden is toegezegd. Volgens ons kan dat het beste worden opgevangen door het rapport te anonimiseren.

Het is belangrijk dat de Staten de overwegingen van de gemeenteraad heel serieus nemen. In zijn motie zegt de gemeenteraad duidelijk dat hij zich gehinderd voelt in zijn controlerende taak. Er moeten zwaarwegende redenen zijn als wij daaraan niet willen voldoen. Daarom hebben wij het volgende amendement voorbereid.

Amendement A5 (SP): gelijkwaardige informatievoorziening ook in de praktijk

Provinciale Staten van Utrecht, bijeen op 27 mei 2019 ter bespreking van het statenvoorstel inzake verzoek gemeenteraad beschikbaarstelling Integisrapport;

constaterende dat:

- *op 8 oktober 2018 de Provinciale Staten het Statenvoorstel wijziging artikel 64 Reglement van Orde en Informatieprotocol Uithoflijn (2018MME193/197) hebben besproken;*
- *een belangrijk onderdeel van het besproken memorandum de eenduidige en gelijkwaardige informatievoorziening voor raad en Staten vormde;*
- *op 21 februari 2019 door de gemeenteraad van Utrecht een motie is aangenomen waarin de provincie verzocht wordt de gemeenteraad onder geheimhouding inzage te geven in het Integisrapport;*

overwegende dat:

- *de raad zich gehinderd voelt in de uitoefening van zijn controlerende taak doordat hij niet kan beschikken over dit rapport;*
- *aan de in het rapport geïnterviewden toegezegde vertrouwelijkheid kan worden voldaan door het rapport te anonimiseren;*
- *vertrouwen de basis is voor samenwerking met de gemeente Utrecht in het project Uithoflijn;*

besluiten:

het beslispunt te wijzigen in:

"Het verzoek van de gemeenteraad Utrecht tot beschikbaarstelling van het Integisrapport onder geheimhouding in te willigen door:

"De geheimhouding op het Integisrapport geanonimiseerd op te heffen voor de gemeenteraad en het college van B&W van Utrecht, onder voorwaarde dat het gemeentebestuur op grond van de Gemeentewet eveneens geheimhouding oplegt. De geheimhouding van het niet-geanonimiseerde rapport te bekrachtigen";

De VOORZITTER: Mijn complimenten voor uw maidenspeech. U bent niet onderbroken, ondanks dat u hiervoor de gelegenheid bood. Het amendement is voldoende ondertekend en maakt deel uit van de beraadslaging. Het amendement wordt niet vermenigvuldigd, maar wordt direct in uw statensysteem gezet zodat u daarvan kennis kunt nemen. Ik geef de woordvoerders het woord op volgorde van fractiegrootte en begin met mevrouw Boelhouver.

Mevrouw BOELHOUWER (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! GroenLinks heeft meerdere malen aangegeven erg te hechten aan de geboden vertrouwelijkheid. Deze moeten wij blijven garanderen. Dat is de reden om het voorstel van het college te blijven steunen. Wij zijn er eerder op ingegaan dat het anonimiseren zal leiden tot het herkennen van personen. Dat is de reden dat wij onze lijn handhaven.

De heer DE BREY (VVD): Mijnheer de voorzitter! Ik ben het eens met mevrouw Boelhouver. De VVD hecht er veel waarde aan dat de vertrouwelijkheid wordt gewaarborgd. Wij hopen dat een groot onderzoek de komende jaren zeker niet opnieuw zal plaatsvinden. Mensen moeten de vrijheid hebben om in een onderzoek te kunnen spreken. Achteraf moet je dan geen namen en functies gaan weglakken.

De heer EGGERMONT (SP): Mijnheer de voorzitter! Hoe kijkt de VVD-fractie er tegenaan dat de VVD-fractie in de gemeenteraad van Utrecht dit verzoek gesteund heeft? Hoe kijkt u er tegenaan dat zij zegt dat zij gehinderd wordt in haar controlerende taak?

De heer DE BREY (VVD): Mijnheer de voorzitter! Dank u wel voor uw vraag. De kern van mijn betoog is: dit is een provinciaal onderzoek waarbij onze medewerkers zijn geïnterviewd. Wij hebben hen

iets beloofd. Daar hecht ik zeer aan. Naar alle fracties in de gemeenteraad van Utrecht zeg ik: niemand in dit huis heeft gezegd dat de samenvatting van het Integisrapport niet overeenkomt met het achterliggende stuk. In Amerika zijn er van dat soort zaken over de heer Trump aan de orde geweest, maar dat geldt hier niet. De samenvatting geeft een goed beeld van de achterliggende stukken. Wij hechten erg aan de vertrouwelijkheid.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! De heer De Brey mag vinden dat de samenvatting een goede weergave is van het rapport, maar daarover zijn de meningen verdeeld. Dat is u toch niet ontgaan?

De heer DE BREY (VVD): Mijnheer de voorzitter! Ik hecht aan de stukken zoals deze er liggen. U heeft wel vaker een andere mening. Mijn punt is duidelijk.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! De hele oppositie had daarover een andere mening. Er zijn andere conclusies te trekken uit het hele dossier die niet in de samenvatting staan. Daarnaast vond ik het vrij storend dat toen de oppositie vragen stelde wij tot de conclusie kwamen dat het dossier en de samenvatting niet strookten met elkaar. Integis gaf geen antwoorden op onze vragen. Laten wij volksvertegenwoordigers zelf laten oordelen over dat rapport. Waarom wilt u dat doen voor de raad?

De heer DE BREY (VVD): Mijnheer de voorzitter! Het is niet aan mij om namens de hele oppositie of de oude oppositie te spreken. Zij zijn daartoe goed genoeg in staat. De VVD-fractie vindt dat de samenvatting een goede weergave geeft van het beeld. Daarnaast hoor ik u niet ingaan op het principiële punt dat wij onze medewerkers de vertrouwelijkheid moeten geven die wij hen beloven. Dat vind ik een zwakbedod en wellicht dat u hier in uw termijn op in kunt gaan. Als wij de vertrouwelijkheid niet kunnen garanderen, is onze vrees dat zij niet zullen meewerken aan een volgend onderzoek. Wij hopen dat dit niet gebeurt, maar laten wij ons in elk geval aan ons woord houden.

De heer DINKLO (FvD): Mijnheer de voorzitter! Wij betrachten terughoudendheid op dit dossier. Het FvD is nieuw in deze Staten en er is een lange voorgeschiedenis met betrekking tot dit rapport en de Uithoflijn. Het FvD heeft de belangen afgewogen en de vertrouwelijkheid die is gegeven aan de mensen die in dit rapport gezegd hebben wat er aan de hand is geweest vinden wij van groot belang. Aan de andere kant is openheid en transparantie een zeer belangrijk punt voor onze partij. Daarnaast is een van de onderdelen die vaak wordt genoemd dat er gelijke informatiebehoefte moet zijn voor de gemeenten en voor de provincie. Echter, alle belangen overwegende hebben wij besloten dat wij de vertrouwelijkheid die is beloofd aan de mensen die in het rapport zijn geïnterviewd als belangrijkste beschouwen. Daarom steunen wij het voorstel om het Integisrapport niet openbaar te maken. Evenmin geanonimiseerd, omdat mensen er vrij snel uit kunnen halen wie wat gezegd heeft. Wij steunen het voorstel.

De VOORZITTER: Mijn complimenten voor uw maidenspeech.

De heer WESTERLAKEN (CDA): Mijnheer de voorzitter! De CDA-fractie probeert consistent te zijn in haar besluitvorming hierover. Vanaf het begin hebben wij gezegd dat het opheffen van de vertrouwelijkheid de kans met zich meebrengt dat het vertrouwen van de medewerkers geschaad zal worden. Bij dat standpunt blijven wij.

De heer EGGERMONT (SP): Mijnheer de voorzitter! Hoe kijkt het CDA er tegenaan dat haar eigen fractie in de gemeenteraad gestemd heeft voor de motie, omdat zij zich gehinderd voelt in haar controlerende taak?

De heer WESTERLAKEN (CDA): Mijnheer de voorzitter! Elke fractie van het CDA mag een eigen standpunt innemen. Als zij dat standpunt inneemt, dan is dat aan haar. Daarvoor zal zij haar overwegingen hebben. Ik sta hier voor het belang van de medewerkers van deze provincie die geïnterviewd zijn in het kader van het Integisrapport en ik kijk daar anders tegenaan. Als het gaat om het punt of ik

vind dat de gemeenteraad van de gemeente Utrecht zijn taak volledig kan uitoefenen zoals hij dat wil met het openbare rapport van Integis, dan is mijn antwoord daarop ja. Ik denk dat hij daar voldoende mee uit de voeten kan om zijn besluiten daarover te nemen.

De heer EGGERMONT (SP): Mijnheer de voorzitter! Uw eigen fractie in de gemeenteraad zegt dat zij zich gehinderd voelt. Dat is toch op zijn minst vreemd.

De heer WESTERLAKEN (CDA): Mijnheer de voorzitter! Laat ik vooropstellen dat het niet 'mijn' fractie is in 'mijn' gemeenteraad, want dat is de gemeente Lopik. Dat geeft aan dat ik een ander belang afweeg in de provincie dan dat de fractie van het CDA in de gemeenteraad van de gemeente Utrecht doet.

De VOORZITTER: Dat lijkt mij voldoende op dit punt.

De heer SUNA (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Wij hebben hier meerdere malen over gesproken. De heer Dercksen maakte het terechte punt dat wij kritisch waren over het hele rapport ten aanzien van de samenvatting. Echter, het gaat erom dat een gemeentebestuur informatie wil. In de commissie heb ik duidelijk aangegeven dat het risico bestaat dat het rapport niet alleen bij de raad blijft, maar dat de informatie naar buiten toe bekend kan worden gemaakt. Met name dat aspect speelt voor ons een grote rol in ons besluit om het rapport op de geanonimiseerde wijze niet beschikbaar te stellen om te voorkomen dat de vertrouwelijkheid van de ambtenaren geschaad wordt.

De heer EGGERMONT (SP): Mijnheer de voorzitter! U geeft aan dat het Integisrapport en de achterliggende stukken niet helemaal met elkaar overeenkomen. Toch weigert u om uw fractie in de gemeente Utrecht inzage te geven in het gehele rapport. Daardoor voelt zij zich gehinderd in haar controlerende taak en heeft zij deze motie ingediend.

De heer SUNA (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Ik weet dat zij deze motie heeft ingediend. Ik moet mijzelf corrigeren. Ik heb niet gezegd dat het rapport niet overeenkomt met de achterliggende stukken, maar dat het niet volledig is. Daarin zit een nuanceverschil. Daarbij moet je belangen afwegen. Hierbij vinden wij het belang van onze ambtenaren van groter belang dan het beschikbaar stellen van de stukken voor de gemeenteraad. Daarbij loop je namelijk het grote risico dat het rapport niet vertrouwelijk blijft.

De heer VAN OORT (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! De ChristenUnie hecht eraan dat dit rapport vertrouwelijk blijft. Niet omdat wij daar in zichzelf aan hechten, maar omdat de vertrouwelijkheid beloofd is op het moment dat de interviews afgenomen werden. Dat betekent dat er een belofte is gedaan die nagekomen moet worden. In de aangeleverde stukken zien wij geen juridische mogelijkheid om de vertrouwelijkheid richting de gemeenteraad van Utrecht te borgen zonder het risico te lopen dat informatie op straat komt. Dat gevaar willen wij niet lopen. Daarom zullen wij de vertrouwelijkheid blijven volhouden.

De VOORZITTER: De heer Van den Dikkenberg wil een interruptie plegen op een maidenspeech. De heer Van Oort staat dat toe, dus dan sta ik het eveneens toe.

De heer VAN DEN DIKKENBERG (SGP): Mijnheer de voorzitter! Wat maakt het dat u het compleet anders afweegt dan vier maanden geleden toen wij gezamenlijk zij aan zij stonden in de openbaarmaking van hetzelfde rapport?

De heer VAN OORT (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! Er is vertrouwelijkheid beloofd. De provincie heeft de medewerkers beloofd dat het vertrouwelijk behandeld zou zijn. Dat zou niet altijd mijn keuze zijn. Daar moet je goed over nadenken op het moment dat je een onderzoek doet. Naar mijn mening zou het in bijna alle gevallen zo moeten zijn dat je de informatie die je tot je krijgt in een bestuurlijk gremium kunt benutten, eveneens richting partners. Dat is hier niet toegezegd. Vervolgens krijg je een juridische constellatie waarin je de stukken eventueel zou delen. Die juridische constellatie

is niet dermate dicht dat wij de vertrouwelijkheid kunnen garanderen. Op dat moment zegt mijn fractie dat wij daar niet mee verder kunnen. Ik begrijp het punt dat u maakt, maar weet u het beter als het over de juridische constructie gaat?

De heer VAN DEN DIKKENBERG (SGP): Mijnheer de voorzitter! Ik ben geen jurist, maar wij vergelijken de informatie die tot ons komt met een paar maanden geleden. De windrichting is in die maanden niet veranderd. Vertrouwt de ChristenUnie de gemeenteraad van Utrecht niet, omdat de vertrouwelijkheid een ander item blijkt te zijn dan destijds richting RTV Utrecht.

De heer VAN OORT (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! De gemeenteraad van Utrecht is de gemeenteraad van mijn stad. Ik vertrouw deze gemeenteraad volledig. Echter, als je kijkt wat er op het juridische pad gebeurt, wat er opgeheven moet worden aan geheimhouding en wat er opgelegd moet worden aan een ander gremium, dan zitten daar zowel hier als daar lekken in de tijd. Daarmee is het juridisch niet waterdicht. Dat is voor mij een reden om te zeggen dat wij het rapport niet naar de gemeenteraad kunnen toesturen.

De VOORZITTER: Mijnheer Van Oort, ik complimenteer u met uw maidenspeech.

De heer DERCKSEN (PVV): Mijnheer de voorzitter! Binnenkort komen wij te spreken over de jaarrekening en over de afsluiting van het Uithoflijndossier. Wij hebben herhaaldelijk aangegeven dan tot een definitief oordeel te komen.

Het dossier Uithoflijn kent aan de kant van de opdrachtgever twee partijen: de provincie en de gemeente. Ondanks dat de gemeente bestuurlijk en financieel partner is, heeft zij wel een jaarrekening over 2017 en de provincie niet. De gemeenteraad van de stad Utrecht wil graag een oordeel kunnen vellen over het dossier en heeft ons gevraagd het Integisrapport te delen onder geheimhouding. De PVV-fractie is voor dat voorstel. De argumenten die GS aanvoert om dat niet te doen raken kant noch wal. GS zegt dat persoonsgegevens beschermd moeten worden, maar de raad garandeert geheimhouding. Integis zou met deze situatie geen rekening gehouden hebben, want de raad zou de geheimhouding kunnen opheffen. Dat argument snijdt geen hout, want wij kunnen vanmiddag eveneens beslissen om de geheimhouding op te heffen. Dat weet elk integriteitsbureau. Daarnaast is het een theorie, maar dat gaat niet gebeuren.

Dat het een intern provinciaal stuk zou zijn is onjuist. De klokkenluidersmelding betrof de provincie, maar het sloeg direct volledig terug op de projectorganisatie van de Uithoflijn waarin de gemeente een belangrijk aandeel heeft. De accountant spreekt niet voor niks met alle ex-betrokkenen en betrokkenen bij die organisatie. Dat dit alleen een provinciaal stuk zou zijn is dus onzin.

Het is van belang dat het gehele rapport aan de raad ter beschikking wordt gesteld, want de samenvatting van het Integisrapport dekt de lading niet; velen hebben daar in ieder geval aan getwijfeld. Daarnaast weigerde Integis zinvolle vragen van de oppositie in dit huis te beantwoorden. Wil de raad derhalve zinvol over de eigen financiën kunnen beslissen, dan moet hij dat rapport kunnen inzien. Ik kan mij niet voorstellen dat wij een andere volksvertegenwoordiging verbieden welke stukken zij mag inzien onder geheimhouding.

Kortom, hier ligt de principiële vraag: willen wij de democratie zijn gang laten gaan in de raad of doen wij dat niet? Het gaat over tientallen miljoenen euro's. Je mag verwachten dat de raad in Utrecht daarnaar wil kijken. Wij zullen het amendement van de SP steunen.

De heer VAN DEN DIKKENBERG (SGP): Mijnheer de voorzitter! Wij staan hier met dezelfde soort vraag als de vraag van een paar maanden geleden. Ik verwacht dat deze vraag de komende jaren nog een keer of 30 terug zal komen, omdat wij iedere keer dit gesprek voeren als er een verzoek over het Integisrapport komt. Daarom hebben wij in februari het standpunt ingenomen dat het rapport geanonimiseerd moet worden. Dan zal het waarschijnlijk een rapport worden zoals de weggelakte stukken van Van der Steur waarin 80 % was weggelakt. De Rekenkamer geeft aan dat wij samen sturen binnen

de kaders van de Uithoflijn. Dit rapport bevat essentiële informatie die gedeeld kan worden. Het weglakken heeft hierbij onze voorkeur en het geheel openbaar maken van de dan beschikbare stukken.

De heer DE BREY (VVD): Mijnheer de voorzitter! De heer Van den Dikkenberg spreekt over principes. Als je iemand vertrouwelijkheid belooft, dan is dat voor de VVD een belangrijk principe. Daarop hoor ik graag een reactie van u, want daar draait het wat ons betreft om. Het gaat over een belofte die u dreigt te breken.

De heer VAN EN DIKKENBERG (SGP): Mijnheer de voorzitter! Wij staan uiteraard voor vertrouwelijk naar de medewerkers. Dat betekent dat de informatie niet herleidbaar mag zijn naar degene die dat heeft uitgesproken. Dat betekent niet dat de informatie zelf vertrouwelijk moet blijven. Daarvoor ben je een openbaar bestuur. Dat verschil duid ik aan in de vertrouwelijkheidsdiscussie. Als informatie herleidbaar is, dan wordt dat weggehaald.

De heer EGGERMONT (SP): Mijnheer de voorzitter! Hoe kijkt de heer Van den Dikkenberg aan tegen de belofte die aan de gemeenteraad van Utrecht is gedaan om de gemeenteraad van Utrecht gelijkwaardig te informeren? Is deze belofte niet belangrijk?

De heer VAN DEN DIKKENBERG (SGP): Mijnheer de voorzitter! Die belofte vonden wij op dat moment precair, omdat wij twee verschillende bestuurslagen zijn met twee verschillende belangen. Deze bestuurslagen hoeven geen gelijke informatiepositie te hebben. In dit rapport is dat een ander geval. In februari hebben wij al aangegeven om zoveel mogelijk openbaar te maken om voor eens en altijd een einde te maken aan deze discussie.

Mevrouw BOELHOUWER (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Kan de heer Eggermont aangeven welke belofte er is gedaan aan de gemeenteraad van Utrecht? Er is niks gezegd over het openbaar maken van het Integisrapport. Wij hebben wel gezegd dat er een gelijkwaardige informatievoorziening moet komen. Het Integisrapport staat daar buiten.

De heer EGGERMONT (SP): Mijnheer de voorzitter! De SP denkt dat deze belofte gedaan is toen die overeenkomst is gemaakt in juni vorig jaar. Daar is uitdrukkelijk neergezet dat wij gelijkwaardig geïnformeerd worden. De gemeenteraad zegt dat hij zich gehinderd voelt in zijn controlerende taak en er is hier een discussie over in hoeverre het gehele rapport overeenkomt met de samenvatting. In die zin lijkt het mij logisch dat dezelfde belofte voor het Integisrapport geldt.

Mevrouw BOELHOUWER (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! De meningen verschillen of de samenvatting overeenkomt met het uitgebreide rapport. Volgens GroenLinks is het een goede samenvatting. Overigens heeft het bureau daarover een pertinente opvatting.

De VOORZITTER: De heer Van den Dikkenberg mag zijn betoog afronden.

De heer VAN DEN DIKKENBERG (SGP): Mijnheer de voorzitter! Ik was al klaar met mijn betoog.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de voorzitter! In de commissievergadering heeft 50Plus aangegeven dat zij er geen voorstander is om het Integisrapport beschikbaar te stellen. De reden daarvoor is dat er afspraken zijn gemaakt en beloften gedaan om persoonlijke gegevens niet te benoemen of bekend te maken in welke vorm dan ook. Door de bekendmaking, in welke vorm dan ook, zal het vertrouwen beschaamd worden voor nu en in de toekomst. Men moet in vrijheid kunnen spreken en het vertrouwen onvoorwaardelijk kunnen hebben en houden.

De heer EGGERMONT (SP): Mijnheer de voorzitter! Wij hebben ons amendement geschreven, omdat wij het rapport geanonimiseerd willen hebben. Waarom praat mevrouw Hoek nog steeds over de persoonlijke gegevens als het geanonimiseerd is?

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de voorzitter! Al lak je alles weg, een slim persoon kan altijd tussen de regels door lezen en linkjes leggen naar degene van wie het eventueel zou kunnen zijn. Dan ontstaan er allerlei horrorverhalen. Daar doet 50Plus niet aan mee.

De VOORZITTER: Dan zijn wij aan het einde van de eerste termijn van de Staten gekomen. Ik geef het woord aan mevrouw Pennarts namens het college.

Mevrouw PENNARTS (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Ik dank de Staten dat zij in zeer ruime meerderheid instemmen met het voorgelegde besluit. Het is een discussie die meerdere malen gevoerd is, maar er is een amendement ingediend. Het is wel correct om in te gaan op het voorstel van de heer Eggermont, waarbij hij voorstelt om het stuk beschikbaar te stellen in geanonimiseerde versie. Daarover heeft u eerder met elkaar gesproken. Een geanonimiseerde versie leidt tot het 80 % weglakken van de informatie. Daarop zeg ik dat er een samenvatting beschikbaar is voor gebruik. Sterker nog, de argumentatie van het stuk blijft overeind. Het gaat nog steeds over het breder verspreiden van informatie dan is toegezegd en afgesproken met de medewerkers aan het onderzoek. Het risico op het schenden van de vertrouwelijkheid blijft overeind staan. Ik sluit mij aan bij het voorstel en ontraad daarmee het amendement.

De VOORZITTER: Wij hebben afgesproken om bij een klein debat geen tweede termijn te houden. Ik zie dat daar verder geen behoefte aan is. Bij de besluitvorming kunt u middels een stemverklaring nog iets zeggen over het amendement of dit voorstel.

Motie vreemd aan de orde van de dag Energielandschap Rijnenburg en Reijerscop, ingediend door de VVD.

De VOORZITTER: Er is een motie vreemd aan de orde van de dag gesteld door de VVD-fractie over het energielandschap Rijnenburg en Reijerscop. Ik geef mevrouw De Man het woord.

Mevrouw DE MAN (VVD): Mijnheer de voorzitter! Wat een bijzondere dag om hier te staan. Ik ben 60 dagen Statenlid, ik heb zojuist mogen stemmen en ik mag gelijk het woord voeren. Ik voel mij zeer vereerd en kijk met optimisme uit naar alle debatten die wij hier gaan voeren.

Door het verzenden van de statenbrief door onze gedeputeerde worden de moties M96 en M116a afgedaan. In die brief wordt er geen inhoudelijke reactie gegeven op het voorstel van de stad Utrecht over het energielandschap. De Staten hebben op dit moment geen garantie dat de boodschap uit de motie aan de stad Utrecht wordt doorgegeven. Rijnenburg is voor de VVD een belangrijke locatie om te kijken naar grootschalige woningbouw. Gezien de behoefte aan woningen is het heel erg belangrijk om dat vol te houden en een duidelijk signaal te geven.

De nadruk ligt op binnenstedelijke ontwikkelingen. Daar zijn wij het mee eens, maar dat heeft zijn grenzen. Ik spreek uit ervaring. Ik kom uit Rotterdam Centrum, uit de wijk Bospolder/Tussendijken. Dit is een hele oude wijk die helemaal volgebouwd was. Als klein roodharig meisje dat op de vrije school zat kon ik daar niet buiten spelen, want dat was veel te gevaarlijk en er was geen ruimte. Het is geen zielig verhaal, want wij hadden een volkstuintje buiten de stad. Ik herinner mij dat er geen parkje was, geen groen en helemaal geen ruimte. In mijn ervaring met de ruimtelijke ordening, mede dankzij mijn werk, zie ik dat elke stukjes ruimte worden opgesnoept. Dat kan, maar de leefbaarheid en de kwaliteit van leven die ik ervaar in Zeist waar mijn kinderen wel buiten spelen in het park, moeten wij behouden binnen de stad en niet alleen buiten de stad vinden. Dat vinden wij in Rijnenburg. Er ligt een enorme opgave die wij in Rijnenburg kwijt kunnen. Om die reden sta ik hier voor u om te vragen of u mijn motie kunt ondersteunen om zo snel mogelijk woningbouw mogelijk te maken. Daarvoor moeten wij een boodschap sturen aan de stad. De motie die u heeft ontvangen is een klein beetje aangepast. De PvdA is geen mede-indiener meer van de motie en 50Plus nog wel en er is een zin verwijderd uit de motie. Ik zal deze motie aan de voorzitter overhandigen.

De eerste zin van het dictum is identiek aan de motie M116a. De tweede zin van het dictum is aangedragen door de PvdA en heb ik opgenomen in deze motie. Helaas heeft dat niet kunnen leiden tot het mede-indienen van de motie, maar wellicht dat ik hen nog kan verleiden.

Motie vreemd aan de orde van de dag M19 (VVD, 50Plus): energielandschap Rijnenburg en Reijerscop

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op maandag 27 mei 2019;

gelezen de brief d.d. 3 april 2019 van burgemeester en wethouders van de gemeente Utrecht met als onderwerp "Ergielandschap Rijnenburg en Reijerscop";

constaterende dat:

- *de gemeente Utrecht de provincie, op 3 april 2019, in de gelegenheid heeft gesteld om vóór 31 mei aanstaande een reactie te geven op de 'Raadsbrief Ergielandschap Rijnenburg en Reijerscop';*
- *Gedeputeerde Staten (GS) een'Eerste reactie op het conceptplan energielandschap Rijnenburg' heeft gezonden naar Provinciale Staten (PS) met de mededeling dat motie 96 en motie 116A daarmee zijn afgedaan;*
- *GS daarnaast aangeeft dat een reactie op het conceptplan Ergielandschap Rijnenburg en Reijerscop pas komt na de vorming van een nieuw college.*

overwegende dat:

- *de Staten van Utrecht deze periode een besluit zullen nemen over nieuwe grootschalige woningbouwlocaties, waarbij de woningbouw moet aansluiten bij de behoefte van de samenleving;*
- *er een grote maatschappelijke behoefte is aan betaalbare¹ woningen in- en nabij de stad Utrecht;*
- *Rijnenburg al decennia een belangrijke potentiële grootschalige woningbouwlocatie is;*

spreken als hun mening uit:

- *dat planontwikkeling van de polder Rijnenburg en Reijerscop integraal inhoud en vorm moeten krijgen, waarbij ruimte voor groen, water en recreatie, duurzame woningbouw en winning van schone energie in samenhang worden bekeken;*
- *dat de ontwikkeling van het energielandschap in Rijnenburg zo moet worden vormgegeven dat dit ruimte laat voor de start vanaf 2030 van grootschalige bouw van betaalbare, duurzame en goed met fiets, hoogwaardig OV en auto bereikbare woningen;*

en verzoekt de griffie deze uitspraak, als reactie van Provinciale Staten, door te geleiden naar het college van B&W van de gemeente Utrecht.

En gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: De motie is voldoende ondertekend en maakt deel uit van de beraadslaging. De motie kan worden vermenigvuldigd en rondgedeeld. Mijn complimenten voor uw maidenspeech. Uw motie vreemd aan de orde van de dag wordt in ons statensysteem geplaatst en wij zullen daarover besluitvorming plegen bij de stemming. Ik geef gedeputeerde Van den Berg het woord voor een reactie vanuit het college.

De heer VAN DEN BERG (gedeputeerde): Mijnheer de voorzitter! Dank voor het indienen van de motie over Rijnenburg en Reijerscop en de maidenspeech van mijn collega van de VVD. In de commissie heb ik gezegd dat, gelet op de positie van dit huidige college en de nadrukkelijkheid van dit onderwerp bij een volgend college, het niet aan dit college gegeven is om een dergelijk verzoek aan uw collega's van antwoord te voorzien. Niet anders dan de ambtelijke reactie die wij hierover hebben ingebracht. Daarnaast komen er nog de nodige uitnodigingen van het college van B&W van Utrecht om een formele reactie te geven op het bestemmingsplan en de toetsen die nog nodig zijn voor een

dergelijke inrichting. Dan zitten wij ver in een volgend college. Ik laat de invulling van deze motie graag bij de Staten. Een eventuele reactie richting de gemeente Utrecht mag u geven via uw griffie.

De VOORZITTER: Ik geef de Staten gelegenheid in een kort debat te reageren op de ingediende motie.

De heer BART (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Ik sluit mij aan bij het enthousiasme van mevrouw De Man over het zijn van een nieuw Statenlid. Ik kijk met veel plezier uit naar de komende vier jaar. Helaas kan ik mij niet aansluiten bij de rest van de woorden van mevrouw De Man. GroenLinks denkt hier anders over.

De aanpak van de klimaatverandering is een van de grootste uitdagingen van deze tijd. Daarom hebben wij dit tot speerpunt benoemd in de afgelopen statenverkiezingen. Wij zijn blij dat er andere partijen in deze Staten zijn die dit onderschrijven. Daarom is het belangrijk dat wij vaart maken met de energietransitie. Grootschalige opwekking van hernieuwbare energie is cruciaal voor de omslag naar een duurzame energievoorziening. In onze provincie zullen wij hiervoor ruimte moeten maken. Gemeenten zijn bezig de mogelijkheden hiervoor in beeld te brengen. De polder Rijnenburg leent zich in onze ogen goed voor de grootschalige winning van schone energie en kan een belangrijke bijdrage leveren aan de energieopgave. De GroenLinks-fractie steunt daarom de plannen van de gemeente Utrecht voor een energielandschap in Rijnenburg. Met dit plan wordt een substantiële bijdrage geleverd aan onze energieopgave. Een energielandschap kan elektriciteit opwekken voor maar liefst 100.000 woningen. In onze ogen is dat nodig. Wij zien daarbij als aandachtspunt dat er in de uitwerking geluidsarme windmolens, een systeem van monitoring en klachtenbehandeling en een goed uitgewerkt plan voor participatie dienen te worden geeïst. Het is goed dat dit al expliciet in het voorstel staat vermeld.

De motie van de VVD focust vooral op de relatie met woningbouw. De visie van GroenLinks is anders. Voor de komende tien jaar is er voldoende ruimte beschikbaar en het is zaak om in te zetten op het benutten daarvan. Daarmee zijn woningzoekenden op dit moment het meest geholpen. Tegelijkertijd moeten wij verder vooruit kijken. De besluitvorming over langetermijnwoningbouwontwikkeling in de provincie zal plaatsvinden in het kader van onder andere de Omgevingsvisie en in nauwe samenwerking met de gemeenten. Hiervoor vinden momenteel diverse verkenningen plaats. Uit dat proces moet blijken waar op langere termijn, als de huidige plancapaciteit uitgeput raakt, de woningbouwopgave in onze provincie ingevuld kan worden. De uitgangspunten voor ons zijn daarbij om meer te bouwen in hoge dichtheden rond hoogwaardige OV-knooppunten. Het valt te bezien of Rijnenburg vanuit dat licht een geschikte locatie is, maar valt nog niet uit te sluiten.

Mochten wij in dit proces tot de conclusie komen dat woningbouw in Rijnenburg op termijn wenselijk is, dan moet je dit grootschalig doen. De voorbereiding van een dergelijk plan met betrekking tot de waterhuishouding en hoogwaardig OV, is tijdrovend en kostbaar. De doorlooptijd om een dergelijke ontwikkeling gefinancierd te krijgen en tot ontwikkeling te brengen is groot. De ervaring leert dat twintig jaar niet overdreven is. Om die reden zien wij geen conflict met het energielandschap zoals de gemeente dat wil ontwikkelen. In het plan van de gemeente staat dat een start van woningbouw vanaf 2030 mogelijk blijft. Dat is voor ons voldoende waarborg. Al met al geeft de motie die de VVD voorstelt niet het juiste signaal. Om die reden kunnen wij deze motie niet steunen.

De VOORZITTER: Dank u wel. Mijn complimenten voor uw maidenspeech.

De heer WEIJERS (FvD): Mijnheer de voorzitter! Het FvD ondersteunt de motie van de VVD niet. De polder Rijnenburg is ingeklemd tussen het westen van Utrecht, Nieuwegein en IJsselstein. Daar wonen ontzettend veel mensen. Dat is de plek waar een energielandschap het meest zichtbaar zal zijn in de hele provincie. Het FvD wil dat een energielandschap op deze plek expliciet uitgesloten wordt. Dat doet deze motie niet. Zou het alleen over de versnelling van de woningbouwopgave gaan, dan is dat een heel ander verhaal. Woningen kunnen eerder morgen gebouwd worden dan vanaf 2030, zoals het omschreven staat in deze motie. Wij ondersteunen deze motie niet.

De VOORZITTER: Dank u wel. Ik complimenteer u met uw maidenspeech, tenzij deze al eerder heeft plaatsgevonden.

De heer WEIJERS (FvD): Mijnheer de voorzitter! U maakt mij aan het twijfelen, want ik heb hier al eens eerder gestaan.

De VOORZITTER: Beter twee keer dan geen keer. Mijn complimenten.

Mevrouw KOELEWIJN (CDA): Mijnheer de voorzitter! Het is geen geheim dat de woningnood in onze provincie groot is; zowel in de grotere steden Utrecht en Amersfoort, als op het platteland. Starters, jonge gezinnen en ouderen vinden maar moeilijk een betaalbare woning in de provincie Utrecht. Dat speelt in en rond de stad Utrecht. Het woningtekort is nijpend. Wij weten dat de vraag naar betaalbare woningen in de komende jaren toeneemt. Dat vraagt om oplossingen. De vraag van de gemeente Utrecht met betrekking tot Rijnenburg raakt de leefkwaliteit en de manier waarop de stad Utrecht voorlopig zelf een deel van de schone energie kan opwekken.

Het CDA kiest ervoor om vast te houden aan de besluitvorming die Provinciale Staten eerder hebben vastgesteld. Dat betekent voor ons een tijdelijke pragmatische invulling van Rijnenburg met een overgang naar een definitieve invulling met grootschalige betaalbare woningbouw. In de tussentijd is het verstandig om zaken voor te bereiden voor de ontwikkeling van het gebied en de ontsluiting. Hierdoor wordt er geen tijd verloren, maar tijd gewonnen. Het CDA steunt de voorliggende motie daarom niet.

Mevrouw DE MAN (VVD): Mijnheer de voorzitter! Mevrouw Koelewijn zegt letterlijk wat ik net gezegd heb. Waarin ligt het verschil tussen wat u zojuist naar voren bracht en wat de VVD naar voren heeft gebracht?

Mevrouw KOELEWIJN (CDA): Mijnheer de voorzitter! Het verschil zit in de tijdelijkheid en de manier waarop wij naar de periode na 2030 verder gaan. Het verschil zit tevens in het belang voor het kiezen van het winnen van schone energie in de stad Utrecht zelf in de tussenliggende periode. Dat vindt het CDA belangrijk.

Mevrouw DE MAN (VVD): Mijnheer de voorzitter! De VVD zegt niks over de manier waarop het landschap tot 2030 wordt ingericht en de manier waarop het landschap na 2030 wordt ingericht. De VVD zegt alleen dat wij woningbouw graag terugzien. Ik hoor u precies hetzelfde zeggen.

Mevrouw KOELEWIJN (CDA): Mijnheer de voorzitter! Desalniettemin steunen wij de motie niet, omdat wij het belangrijk vinden om de tijdelijke invulling richting de schone energie te ondersteunen. Het CDA vindt het belangrijk dat dit tijdelijk door de stad Utrecht zelf wordt opgepakt. Dat scheelt windmolens in de rest van de provincie.

De heer DE DROOG (D66): Mijnheer de voorzitter! Ik kan veel woorden opnieuw uitspreken, maar D66 kan zich vinden in veel lijnen uit het verhaal van GroenLinks en het CDA. Wij vinden het mooi dat de stad met dit plan komt. Dit past in wat de provincie belangrijk vindt. Wij willen de energietransitie graag met elkaar doormaken. Dat betekent dat de stad Utrecht daarin het voortouw moet kunnen en durven nemen. Dat doet zij hiermee. Dat laat onverlet dat wij hard gestreden hebben om te zeggen dat wij gaan kijken hoe wij in de toekomst omgaan met woningbouw. Rijnenburg is een van de plekken die hiervoor in zicht komt. Wij herkennen ons zeer in de intentie van deze motie, maar wij hechten er belang aan dat er evenwicht is samen met het energielandschap. Daarnaast hechten wij eraan dat onze zienswijze expliciet benoemd wordt en dat er aandacht is voor de participatie, omdat dit een grootschalig traject zal zijn.

Mevrouw DE MAN (VVD): Mijnheer de voorzitter! Ik hoor weer hetzelfde als wat ik gezegd heb. Het is fijn om te horen dat iedereen het in grote lijnen met ons eens is. Op welk punt verschillen wij van elkaar?

De heer DE DROOG (D66): Mijnheer de voorzitter! Het onderscheid is dat ons wordt gevraagd om een zienswijze in te dienen. U kunt een aanvulling vragen op de zienswijze, maar ik hecht eraan dat wij in de motie meegeven dat wij het plan ondersteunen. Als wij dat plan ondersteunen, dan heeft dat implicaties voor hoe lang dat daar aanwezig kan zijn. Dan moeten wij meegeven dat wij zowel energie als woningbouw op termijn mogelijk willen laten. Dan gaan wij samen in 2020 kijken hoe wij omgaan met onze omgevingsvisie en waar wij grootschalige woningbouw willen laten landen, want wij onderschrijven dat dit noodzakelijk is.

De heer VAN MUILEKOM (PvdA): Mijnheer de voorzitter! De PvdA blijkt een motie te hebben ingediend die wij weer hebben ingetrokken. Bij mijn weten hebben wij nooit gezegd dat wij de motie mede-indienen. Wij hebben wel constructief meegedacht met de tekst van de motie. In die zin is het alleszins een compliment aan de VVD die het initiatief heeft genomen om uit te spreken wat wij vinden van het voorstel van de stad Utrecht.

De stad Utrecht heeft een voorstel gedaan voor een energielandschap en het is goed dat de Staten daarover een uitspraak doen. Wij achten dit een kansrijk gebied om invulling te geven aan de energietransitie en om invulling te geven aan woningbouw. De woningbouw op grootschalige wijze zal in de omgevingsvisie landen. De provincie zal moeten aanwijzen waar grootschalige woningbouw gaat plaatsvinden. Echter, de plannen van de stad Utrecht liggen op dit moment voor. De PvdA vindt het belangrijk dat er voor dit kansrijke gebied geen plannen worden aangenomen die de woningbouw in de weg zitten. Wij vinden het van belang dat het energielandschap op een wijze wordt vormgegeven dat de woningbouw kan starten als wij deze woningbouwlocatie aanwijzen in 2030.

Mevrouw De Man heeft al een aantal keren gevraagd waarover wij van mening verschillen en het gaat mij om dit punt. Er wordt een voorstel voorgelegd aan de stad Utrecht en de PvdA vindt dat wij daarover een mening moeten hebben. In het dictum van de motie moeten wij expliciet uitspreken wat wij vinden van dat plan. In de ingediende motie moet in het dictum staan dat de polder Rijnenburg zich goed leent voor grootschalige winning van schone energie en een belangrijke bijdrage kan leveren aan de energieopgave en de achterstand van de provincie op het gebied van het winnen van schone energie.

Mevrouw DE MAN (VVD): Mijnheer de voorzitter! Dit is een signaal en geen inhoudelijke reactie van de Staten. Ik mag hopen dat dit geen inhoudelijke reactie is. Wij moeten een inhoudelijke ambtelijke reactie geven. Daarvoor is deze motie niet bedoeld.

De heer VAN MUILEKOM (PvdA): Mijnheer de voorzitter! De stad Utrecht doet een voorstel en vraagt om een reactie. Het is heel goed dat u het initiatief neemt, omdat u 1 juni een reactie wilt geven. Volgens mij moeten wij een bestuurlijke reactie geven. Waarom moeten wij alleen een ambtelijke reactie geven?

Mevrouw DE MAN (VVD): Mijnheer de voorzitter! U gaat inhoudelijk in op het voorstel, terwijl wij de garantie willen dat woningbouw mogelijk is. Het is gevaarlijk om inhoudelijk te reageren op het stuk, omdat je daarin nog niet ambtelijk ondersteunt bent.

De heer VAN MUILEKOM (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Wij reageren op een voorstel dat gaat over een energielandschap. Als u dat over wilt nemen in uw motie, dan kunnen wij elkaar vinden en samen een motie indienen. Wij vinden het belangrijk dat er naast woningbouw gesproken wordt over het energielandschap.

Ik ben benieuwd of de VVD de motie gaat aanpassen. Zo niet, dan heb ik met een aantal partijen een motie achter de hand. Het is ontzettend belangrijk dat wij een reactie geven aan de stad Utrecht wat wij van haar voorstel vinden. Deze motie zal ik in de tweede termijn indienen.

De VOORZITTER: Wij hadden afgesproken dat er geen tweede termijn zou zijn. Het is handig om uit te spreken wat u wilt.

De heer VAN MUILEKOM (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Ik heb een motie klaarliggen waarin wij uitspreken dat de polder Rijnenburg zich goed leent voor de grootschalige winning van schone energie. Dat vinden wij een belangrijk punt dat in het dictum moet worden opgenomen. Ik kan er wel voor zorgen dat deze motie ondertekend en ingediend wordt.

De VOORZITTER: Dit is uw termijn, dus u moet de motie nu indienen of u dient hem niet in.

De heer VAN MUILEKOM (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Dan vraag ik om de vergadering te schorsen om een aantal handtekeningen op te halen voor deze motie.

De VOORZITTER: Wij schorsen de vergadering.

Schorsing van 17.07 uur tot 17.09 uur.

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering. Aan het woord is de heer Van Muilekom.

De heer VAN MUILEKOM (PvdA): Mijnheer de voorzitter! Ik ga de motie 'zienswijze energielandschap Rijnenburg' indienen, ondertekend door ChristenUnie, D66, GroenLinks, CDA en PvdA.

Motie M20 (PvdA, ChristenUnie, D66, GroenLinks, CDA): zienswijze energielandschap Rijnenburg

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op maandag 27 mei 2019;

gelezen de brief d.d. 3 april 2019 van burgemeester en wethouders van de gemeente Utrecht met als onderwerp "Ergielandschap Rijnenburg en Reijerscop";

constaterende dat:

- *de gemeente Utrecht de provincie, op 3 april 2019, in de gelegenheid heeft gesteld om vóór 31 mei aanstaande een reactie te geven op de 'Raadsbrief Ergielandschap Rijnenburg en Reijerscop';*
- *Gedeputeerde Staten (GS) een 'Eerste reactie op het conceptplan energielandschap Rijnenburg' heeft gezonden naar Provinciale Staten (PS), met de mededeling dat motie 96 en motie 116A daarmee zijn afgedaan;*
- *GS daarnaast aangeeft dat een reactie op het conceptplan Ergielandschap Rijnenburg en Reijerscop pas komt na de vorming van een nieuw college;*

overwegende dat:

- *de provincie Utrecht een grote opgave heeft met hernieuwbare energie-opwekking en daarin achter loopt op haar eigen doelstellingen;*
- *grootschalige hernieuwbare energie-opwekking cruciaal is voor de omslag naar een duurzame energievoorziening;*

voorts overwegende dat:

- *de Staten van Utrecht deze periode een besluit zullen nemen over nieuwe grootschalige woningbouwlocaties voor de langetermijnwoningbouwopgave, om invulling te geven aan de woningbehoefte voor de lange termijn;*
- *er naar verwachting een grote maatschappelijke behoefte blijft aan betaalbare woningen in en nabij de stad Utrecht en dat Rijnenburg een potentiële grootschalige woningbouwlocatie is;*

spreken als hun mening uit dat:

- *de polder Rijnenburg zich goed leent voor grootschalige winning van schone energie en zo een belangrijke bijdrage kan leveren aan de energieopgave;*

- *de huidige plannen van de gemeente Utrecht voor het energielandschap in Rijnenburg te steunen en waar mogelijk de realisatie ervan te willen bespoedigen;*
- *er in de uitwerking geluidarme windmolens, een systeem van monitoring en klachtenbehandeling en een goed uitgewerkt plan voor participatie dient worden geëist;*
- *planontwikkeling van de polder Rijnenburg en Reijerscop voor de lange termijn integraal inhoud en vorm moet krijgen, rekening houdende met groen, recreatie, grootschalige winning van schone energie en de mogelijkheid voor grootschalige woningbouw na 2030;*
- *besluitvorming over langetermijnwoningbouwontwikkeling in de provincie plaats zal vinden in het kader van onder andere de Omgevingsvisie en zal worden uitgewerkt in nauwe samenwerking met de gemeenten;*
- *in afwachting daarvan woningbouw in Rijnenburg vanaf 2030 (gefaseerd) mogelijk moet blijven, waarbij tijdige ontsluiting met hoogwaardig openbaar vervoer van groot belang is;*

en verzoekt de griffie deze uitspraak, als reactie van Provinciale Staten, door te geleiden naar het college van B&W van de gemeente Utrecht.

En gaan over tot de orde van dag.

De VOORZITTER: De motie is voldoende ondertekend en maakt deel uit van de beraadslaging. De motie kan worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

De heer VAN OORT (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! De motie is al ingediend, dus dan blijft er weinig te praten over. De ChristenUnie vindt het belangrijk dat er aan de ene kant veel woningbouw in de provincie is en aan de andere kant energie. De motie van de VVD schrijft dat er woningbouw komt in Rijnenburg. Wij vinden het prima dat er grootschalige woningbouw komt, maar wij willen het komende jaar benutten om te kijken waar deze woningbouw landt. Het is goed om te kijken of Rijnenburg daarvoor de meest logische en geschikte polder is.

De heer VAN DER STEEG (PvdD): Mijnheer de voorzitter! De PvdD zal tegen de motie van de VVD stemmen. De motie van de PvdA heb ik nog niet gezien.

Een aantal redenen liggen daaraan ten grondslag. Ten eerste verwachten wij grote problemen qua mobiliteit en bereikbaarheid. Er is geen OV-knooppunt in de buurt en uit het onderzoek van de provincie uit 2009 bleek dat er bij grootschalige woningbouw grote problemen te verwachten zijn qua mobiliteit. De conclusie van het onderzoek gaf aan dat Utrecht-West reeds mobiliteitsproblemen heeft en dat deze problemen tevens onoplosbaar zijn. U kunt dus wel bedenken wat de komst van een grote bouwlocatie gaat betekenen voor de inwoners van Leidsche Rijn, Nieuwegein, IJsselstein, Harmelen, Woerden en Montfoort. Zij krijgen op de snelweg en de N-wegen te maken met een verkeersinfarct.

Ten tweede, als je met een waterschapsbril naar Rijnenburg zou kijken, dan zou je hier liever geen woningbouw zien. Rijnenburg is namelijk een diepliggende polder. Dat heeft automatisch consequenties voor de waterhuishouding en het waterbeheer. Als je water een meer leidende rol zou willen geven in de ruimtelijke ordening, dan zou je voor dit gebied wat anders willen.

Dat brengt mij bij wat de PvdD zou willen voor dit gebied. De rand van de stad Utrecht leent zich in dit geval uitstekend om er een recreatief gebruikslandschap en klimaatlandschap voor deze stad van te maken. Er is ruimte om water te verbinden met natuurontwikkeling zodat deze groene long c.q. groene buffer tussen Nieuwegein, Leidsche Rijn en IJsselstein niet alleen behouden blijft en er geen aangebouwd stedelijk geheel ontstaat, maar ook versterkt wordt. Dit zou een mooi groen gebied kunnen worden waar natuur, nieuwe recreatie zoals een roeibaan, schone energie, waterberging en wellicht zwemwater en cultuurhistorie een plek kunnen krijgen. Op de archeologische kaart van de provincie staat dit gebied als kansrijk aangemerkt.

U kent onze partij als een partij die nogal eens moeite heeft met het woord 'plof'. Dan kan het gaan over plofkoppen of om een plofprovincie, zoals de plannen destijds voor een fusie met Noord-Holland en Flevoland. In dit geval zien wij het geval van de plofwijk Rijnenburg niet zitten. Tijdens de com-

missie RGW hebben wij een tekstvoorstel gedaan aan de VVD, maar helaas zie ik deze niet terug in de voorliggende versie van de motie. Vandaar dat wij bij dezen onze motie indienen. Het verschil is grofweg dat wij geen woningbouw noemen in onze motie.

Motie M21 (PvdD): groen Rijnenburg

Provinciale Staten van Utrecht, in vergadering bijeen op 27 mei 2019, ter behandeling van de motie vreemd aan de orde van de dag "Energie landschap Rijnenburg en Reijerscop";

overwegende dat:

- *woningbouw in polder Rijnenburg naar verwachting zorgt voor grote problemen qua mobiliteit en bereikbaarheid;*
- *woningbouw in een diepliggende polder niet bestendig is, gezien de consequenties voor waterhuishouding en het waterbeheer;*
- *behoud en versterking van Rijnenburg als groene buffer tussen IJsselstein, Nieuwegein en Leidsche Rijn de leefbaarheid van deze woonkernen verhoogt;*

spreken als hun mening uit dat:

in de planontwikkeling van de polder Rijnenburg en Reijerscop groen met ruimte voor recreatie en duurzame energiewinning het uitgangspunt moet zijn, ook na 2030;

verzoekt de griffie deze uitspraak, als reactie van Provinciale Staten, door te geleiden naar het college van B&W van de gemeente Utrecht.

En gaan over tot de orde van de dag.

De VOORZITTER: De motie is voldoende ondertekend en maakt deel uit van de beraadslaging. De motie kan worden vermenigvuldigd en rondgedeeld.

De heer VAN DEN DIKKENBERG (SGP): Mijnheer de voorzitter! Een kat in het nauw maakt rare sprongen. Wij zijn de kat in het nauw en wij maken rara sprongen door bijvoorbeeld het optreden van de PvdA en de VVD in de Tweede Kamer bij het Klimaatwet, waarbij de politieke doelen in de wet zijn vergoten. Daardoor moeten lagere overheden rare sprongen uithalen en met gebieden omgaan met een manier die wij liever niet voor ogen zien.

Een vrij in het beeld liggend energielandschap met windmolens en dergelijke vinden wij niet fraai. Echter, als er een ruimte aangewezen moet worden waar dat passend is, dan is dat deze ruimte binnen de contouren van de stad Utrecht. Als wij hier geen energielandschap maken, waar maken wij dat dan? Leggen wij het dan bij Benschop of bij Montfoort? Gaat u het uitleggen aan uw kiezers in uw gemeenten dat daar de energieopgave van de stad Utrecht wordt opgelost?

Ik deel een aantal argumenten van de heer Van der Steeg dat Rijnenburg geen logische plek is voor woningbouw, maar wij zien dit meer als een speeltuin van de stad om haar linkse ideeën ruimte te geven, zoals voor windmolens en zonnepanelen. Ik pleit er wel voor dat er meer zonnepanelen worden toegepast dan windmolens, want deze zijn niet fraai voor het gebied. In de zienswijze zou opgenomen kunnen worden dat er meer areaal voor zon wordt bestemd dan voor wind, want windmolens hebben weinig draagvlak in de omgeving.

De SGP zal de motie van de VVD niet steunen, omdat de grootschalige woningbouw volgens ons in Rijnenburg niet van toepassing kan zijn. Wel zullen er wooneilanden gecreëerd kunnen worden om dragers te vinden voor verschillende functies die gemaakt moeten worden in het gebied. Om de ambities van de stad vorm te geven zal zij moeten lijden en kunnen de woningen niet gebouwd worden.

Mevrouw HOEK (50Plus): Mijnheer de voorzitter! Wat 50Plus opvalt is dat iedereen voorbij gaat aan de passage in het dictum: "Sprekt als haar mening uit dat planontwikkeling van de polder Rijnenburg

en Reijerscop integraal inhoud en vorm moet krijgen, waarbij ruimte voor groen, water en recreatie, duurzame woningbouw en winning van schone energie in samenhang worden bekeken." Kort samengevat heeft iedereen dit gezegd. 50Plus begrijpt niet waarom iedereen tegen de motie is terwijl zij allemaal een stukje uit de motie genoemd hebben wat zij graag willen. Daarnaast is deze motie een oplegger van de eerdere motie die is aangenomen door alle partijen die deze motie afwijzen.

Waar hebben wij dan mee te maken? Is dit een voorbeschuiving van hoe wij straks met elkaar omgaan? De coalitie staat aan die kant en de oppositie staat aan die kant? Ik zou mij grote zorgen maken, want zo krijgen wij niks meer voor elkaar. Wij moeten niet teveel aan de leiband van de stad Utrecht lopen. Dat hebben wij eerder gedaan en daarvan is een aantal dingen nog steeds niet opgelost, bijvoorbeeld bij de Uithoflijn. Het is jammer dat niemand constructief denkt hoe wij nu en straks tot elkaar kunnen komen.

De VOORZITTER: Aangezien er halverwege de eerste termijn twee moties zijn ingediend heb ik u toegezegd dat u vanaf uw plek nog iets kunt zeggen.

Mevrouw DE MAN (VVD): Mijnheer de voorzitter! Ik heb de behoefte om een vraag te stellen aan GroenLinks, maar ik vond het niet netjes om in te breken op de maidenspeech. De heer Bart zei: "Woningzoekenden zijn op dit moment het meest geholpen met een energielandschap in Rijnenburg." Kunt u dit nader verklaren en kunt u dat buiten verkopen?

De heer BART (GroenLinks): Mijnheer de voorzitter! Wellicht dat ik mij versproken heb, maar volgens mij heb ik dit niet gezegd. Ik heb gezegd dat woningzoekenden meer behoefte hebben aan locaties die relevant zijn om te gaan bouwen in plaats van te kijken naar een plan waarvan wij pas na 2030 wellicht met woningbouw terecht kunnen.

De heer VAN DER STEEG (PvdD): Mijnheer de voorzitter! Ik heb er begrip voor dat mevrouw Hoek onze motie nog niet heeft kunnen zien. Ter verduidelijking: er zit een wezenlijk verschil tussen onze motie en de motie van de VVD. Mevrouw Hoek deed het voorkomen alsof iedereen het met elkaar eens is, maar dit niet wil toegeven. Wij zijn het niet eens met de VVD. Tijdens de commissie RGW heb ik gezegd dat wij een constructief meedenkende partij zijn. Wij hebben een tekstvoorstel gedaan om woningbouw te schrappen en dat is het grote verschil tussen onze motie en de motie van de VVD.

De heer VAN DEN DIKKENBERG (SGP): Mijnheer de voorzitter! Ik reageer kort op de inbreng van mevrouw Hoek over het zoeken naar eenheid. Het is mij opgevallen dat de indieners van de motie van de PvdA toevallig de partijen zijn die aan de coalitietafel zitten. Als dit een voorbode is van de nieuwe sfeer en de nieuwe bestuurscultuur, dan hoop is dat het een mislukte lakmoesproef is.

De VOORZITTER: Er is voldoende gezegd over de motie vreemd aan de orde van de dag.

Stemverklaringen.

De VOORZITTER: Bij de stemverklaringen beginnen wij bij het amendement A5 over het Integisrapport, ingediend door de heer Eggermont. Zijn er fracties die een stemverklaring willen afleggen? Dat is het geval.

Dan gaan wij naar de stemverklaringen over motie M19 over het energielandschap, ingediend door VVD en 50Plus.

De heer EGGERMONT (SP): Mijnheer de voorzitter! Ik heb een stemverklaring bij de moties M19, M20 en M21. Het indienen van de motie van de VVD vinden wij voorbarig. Vervolgens zie je dat er een wedstrijdje komt met de andere moties. De stad moet hier eerst zelf mee aan de slag. Daarom zullen wij tegen alle drie de moties stemmen.

Mevrouw BROERE (PVV): Mijnheer de voorzitter! De PVV heeft een stemverklaring bij de motie M19. De PVV is tegen windmolens en zonneweides. Hoe wil je dit combineren met iedereen die bio-

diversiteit hoog op de agenda heeft staan? Wie haalt al het beton van de windmolens uit de grond als je later op deze plek woningen gaat bouwen?

De VOORZITTER: Zijn er stemverklaringen bij motie M20?

De heer VAN SCHIE (VVD): Mijnheer de voorzitter! De VVD zal motie M20 niet steunen. Wij maken ons grote zorgen over de plannen van de stad Utrecht, juist over het realiseren van de woningbouwopgave in onze provincie. Wij vinden het jammer dat partijen die tot voor kort die woningbouwopgave belangrijk vonden door GroenLinks onder de vleugels zijn genomen en dat hebben afgeschaft. Wij wachten met spanning het coalitieakkoord af en wat daarin staat over Rijnenburg en de grootschalige woningopgave in onze provincie.

De heer BOSWIJK (CDA): Mijnheer de voorzitter! Woningbouw en het energielandschap hoeven elkaar niet uit te sluiten wat het CDA betreft. Het CDA vindt het van belang dat de stad een bijdrage levert aan de energietransitie. Elke windmolen die niet in Rijnenburg staat zal uiteindelijk in het Groene Hart worden geplaatst. Dat nemen wij mee in onze overweging. Tegelijkertijd zal er in de komende collegeperiode een besluit worden genomen over grote woningbouwlocaties na 2030. Daar komt Rijnenburg weer in beeld. Wij zullen onze eigen motie M20 steunen, maar de motie M19 van de VVD om die reden niet.

De VOORZITTER: Er zijn geen stemverklaringen bij motie M21, ingediend door de PvdD.

Stemming.

De VOORZITTER: Wij gaan over tot de besluitvorming.

Provinciale Staten verwerpen het amendement A5. Voor het amendement hebben gestemd de fracties van de PVV met een lid, PvdD, SP en SGP.

Provinciale Staten verwerpen de motie M19. Tegen de motie hebben gestemd de fracties van de GroenLinks, FvD, CDA, D66, PvdA, ChristenUnie, PVV, PvdD, SP, SGP en DENK.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! Ik heb een punt van orde. Ik merk dat er in de zaal wat verwarring ontstaat door uw stemprocedure. Wij zijn normaal gewend om per fractie iets te mogen zeggen.

De VOORZITTER: De stemverklaringen zijn geweest

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! Normaalgesproken stemmen wij per motie of wij voor of tegen de motie zijn. Er is nog geen stemlijst rondgedeeld.

De VOORZITTER: Ik ga te snel. Ik wacht tot de stemlijst is rondgedeeld.

De heer VAN SCHIE (VVD): Mijnheer de voorzitter! Ik vind het wel verfrissend dat u het op een andere wijze doet. Wij kunnen dat best volhouden. Dit kan bijvoorbeeld bij handopsteking, maar wij hoeven niet alle fracties af te lopen. Laat iemand roepen wanneer het niet goed gaat.

De VOORZITTER: De stemlijst wordt rondgedeeld. Dit is voor mij het makkelijkst. Ik kijk rustig rond en aarzel niet om uw hand op te steken als u nog iets wilt zeggen.

Mevrouw BROERE (PVV): Mijnheer de voorzitter! Ik vind het een heel verwarrende manier van besluitvorming. Wij kunnen toch wel tijd uittrekken om op een normale manier te stemmen. Verder vind ik het belachelijk dat de tweede termijn is afgeschaft. Zelfs de PvdA was in de war dat zij de motie niet kon indienen.

De VOORZITTER: Dit is niet aan de orde. Ik wacht tot de stemlijst is uitgedeeld. Wil de heer Schaddelee de besluitvorming opnieuw beginnen of doorgaan met motie M20.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! Laten wij doorgaan met waar wij zijn gebleven.

De VOORZITTER: Ik zeg u graag toe dat wij de volgende keer in het fractievoorzittersoverleg besluiten wat de juiste stemprocedure is.

De heer SCHADDELEE (ChristenUnie): Mijnheer de voorzitter! Zouden wij de vergadering kort kunnen schorsen, want er zijn drie moties neergelegd. De motie van de PvdD kennen wij nog helemaal niet. Wij willen hier graag over nadenken voordat wij daar voor of tegen moeten stemmen.

De VOORZITTER: De heer Schaddelee vraagt schorsing en die krijgt hij voor vijf minuten. Ik schors de vergadering.

Schorsing van 17.29 uur tot 17.33 uur.

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering. Wij zijn bezig met de stemming. Excuses voor mijn voortvarendheid en de ontstane verwarring. Op de stemlijst zien wij dat wij er verstandig aan doen om de stemming rond het amendement bij agendapunt 17 en het besluit bij agendapunt 17 opnieuw te doen en daarna afzonderlijk de moties M19, M20 en M21 opnieuw in stemming brengen op de door u aangegeven wijze.

Provinciale Staten verwerpen het amendement A5. Voor het amendement hebben gestemd de fracties van de PVV, PvdD, SP en SGP.

Zonder hoofdelijke stemming besluiten Provinciale Staten overeenkomstig het statenvoorstel inzake verzoek gemeenteraad beschikkingstelling Integisrapport, met de aantekening dat de fracties van de PVV, PvdD, SP en SGP geacht worden te hebben tegengestemd.

Provinciale Staten verwerpen de motie M19. Voor de motie hebben gestemd de fracties van de VVD en 50Plus.

Provinciale Staten aanvaarden de motie M20. Tegen de motie hebben gestemd de fracties van de VVD, FvD, PVV, PvdD, SP, SGP en 50Plus.

Provinciale Staten verwerpen de motie M21. Voor de motie heeft gestemd de fractie van de PvdD.

Sluiting.

De VOORZITTER: Het is zeer waarschijnlijk dat dit de laatste statenvergadering is in het bijzijn van het huidige college: de vier gedeputeerden die naast mij zitten. Alles is onzeker, maar laten wij ervan uitgaan dat hier de volgende statenvergadering een nieuw college zit. Ik kondig u aan dat voorzien is in een feestelijk afscheid op 25 juni aanstaande waarvoor u uitgenodigd zult worden. Op dit moment kan ik de vier gedeputeerden mede namens u hartelijk dankzeggen voor de wijze waarop zij uw Staten de afgelopen jaren hebben gediend in het dagelijks bestuur van de provincie. Ik stel voor om met elkaar nog wat te drinken en voor straks een wel thuis. Ik sluit de vergadering.

Einde van de vergadering om 17.40 uur.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van Provinciale Staten van Utrecht van 10 juli 2019.

De voorzitter,

De griffier,